

DÉ VERENIGING VAN NEDERLANDSE VROUWELIJKE ARTSEN

VNVA bestuur - Jaarverslag 2021

Thema: Samen ontwikkelen naar een nieuwe tijd

De Vereniging van Nederlandse Vrouwelijke Artsen heeft zich in 2021 ingezet om essentie en existentie van de vereniging helder voor het voetlicht te brengen, haar zichtbaarheid te vergroten en potentiële (jonge) leden te bereiken. Het thema samen ontwikkelen naar een nieuwe tijd geeft weer waar de behoefte ligt voor de vrouwelijke arts van nu. Solidariteit en verbinding met elkaar, uitwisselen van ervaringen, leren van rolmodellen, etc. En tegelijkertijd het benoemen van problematiek voor de vrouwelijke artsen want hoewel de kansen voor meisjes om zich te ontplooiën zijn bereikt, zal er nog hard gewerkt moeten worden aan de omstandigheden om die kansen optimaal te benutten. Ook is er aandacht besteed aan de verschillende rollen die de vrouwelijke arts, naast haar werk, in het leven ervaart zoals kinderen en mantelzorg. Regelruimte in werk en privé is van cruciaal belang, een passend onderwerp voor de VNVA om naar buiten te brengen zodat er (kleine) stappen gemaakt kunnen worden naar een gebalanceerde samenleving.

De **focus van de vereniging** ligt bij de organisatie van een tweetal symposia per jaar, de organisatie van landelijke netwerkvondens cq huiskamermeetings en de maandelijkse nieuwsbrieven. Via de website van de VNVA worden activiteiten en nieuwsberichten aantrekkelijk in beeld gebracht. Leden kunnen via het online community platform van de VNVA op eenvoudige wijze met elkaar in contact komen, documenten delen, besloten netwerkgroepen vormen, etc.

Bij de start van 2021 bevonden we ons al bijna een jaar in de **Covid-19 pandemie** die in het eerste kwartaal van 2020 uitbrak. Deze pandemie heeft grote gevolgen voor mensen persoonlijk teweeg gebracht en zeker ook binnen de gezondheidszorg. De maatregelen vanwege de Covid-19 pandemie waren ook van invloed op de activiteiten van de VNVA en brachten tegelijkertijd nieuwe ontwikkelingen met zich mee. In de zoektocht naar nieuwe manieren om elkaar te ontmoeten, werden we vertrouwd met het digitaal organiseren van activiteiten. Zo is in 2021 de voorjaarsledenvergadering en het Els Borst Oeuvreprijs Symposium hybride georganiseerd. VNVA bestuur, prijswinnares van de Els Borst Oeuvreprijs en de sprekers waren aanwezig op locatie; VNVA leden en overige deelnemers konden digitaal aansluiten. Het was goed om elkaar op deze wijze te kunnen ontmoeten. Er was voldoende interactie met de leden en de deelnemers mogelijk tijdens de ledenvergadering en het Symposium via de chatfunctie waardoor de fysieke afstand voor een deel werd overbrugd.

Bestuur

Voorzitter Lydia Ketting-Stroet vormde samen met Lobke van Overbeek, Annelie Bisschops en Lewi Vogelpoel het **VNVA bestuur**. Er zijn diverse oproepen gedaan voor nieuwe bestuursleden wat echter nog niet tot concrete toezeggingen heeft geleid. De vraag om extra bestuursleden blijft urgent om de vereniging op een goede manier te leiden.

De bestuursvergaderingen die eens per zes weken worden gepland, werden vrijwel allen digitaal gehouden en waren intensief maar ook constructief, met volle agenda's en frequent tussentijds emailoverleg. Ondanks het feit dat de bestuursleden elkaar niet fysiek konden treffen, bleef het bestuur zich inzetten voor de VNVA en haar leden. Het VNVA secretariaatsteam met Joke Selhorst aan het roer leverde de constante betrouwbare ondersteuning.

Leden van de VNVA worden bij de vereniging betrokken door het instellen van ad hoc werkgroepen bijvoorbeeld bij de organisatie van huiskamermeetings en tijdelijke commissies zoals de Lustrumcommissie 2023.

Toekomst van de VNVA

In de afgelopen jaren hebben een aantal onderzoeken en bijeenkomsten plaatsgevonden waaruit duidelijk is geworden dat de VNVA nog voldoende bestaansrecht heeft. De focus van de vereniging moet beperkt worden zodat de activiteiten ook daadwerkelijk uitgevoerd en bijgewoond kunnen worden. De VNVA is in de positie om de manier van werken van vrouwelijke artsen voor het voetlicht te brengen zodat deze de norm kan worden. Het lidmaatschap van de VNVA is alleen beschikbaar voor vrouwen waarbij mannen zeker aan activiteiten mogen deelnemen. Samenwerking met andere organisaties blijft opportuun waarbij de doelstelling van de VNVA op zichzelf blijft staan.

De terugloop van het aantal leden van de VNVA en het gebrek aan nieuwe, jonge leden baart het bestuur zorgen. Enerzijds omdat de slagkracht daardoor afneemt en anderzijds door de vermindering van de inkomsten aan contributie waardoor de professionele ondersteuning in het geding kan komen. Dit probleem is niet alleen opportuun binnen de VNVA maar blijkt, na onderzoek onder andere verenigingen, een maatschappelijk probleem te zijn.

Huiskamermeetings

Het succes van de **digitale huiskamermeetings** was evident met deelnemersaantallen tussen de 40 en 100 personen. De digitale vorm van deze huiskamermeetings was het gevolg van de Covid-19 maatregelen waardoor fysieke meetings niet mogelijk waren. Bijkomende voordelen van de digitale meetings zijn het grote bereik, collegae uit het hele land kunnen aansluiten, het ontbreken van reistijd, de laagdrempelige vorm, men kan vanuit de thuissituatie of vanuit het werk aansluiten. Door het jaar heen zijn diverse digitale huiskamermeetings gehouden met thema's als: Peersupport, politiek, het Vrouwenbrein, de overgang en positieve gezondheid. Vanwege de wisselende samenstelling van coördinatoren van deze huiskamermeetings worden veel VNVA leden bij deze activiteit betrokken.

Hernieuwd mentorennetwerk – VNVA Match Project

De VNVA beschikte over een mentorennetwerk waar je als lid van de VNVA gebruik van kunt maken. Mentoren zijn VNVA leden die collega verenigingsleden helpen met vragen en dilemma's in het beroepsmatige leven en/of privéleven. Mentoring is een gratis service van leden voor leden. Het mentorennetwerk is nieuw leven ingeblazen met een nieuwe naamgeving **VNVA Match**. Jonge vrouwelijke artsen zoeken naar mogelijkheden en ervaringen om hun kansen te benutten en hun verschillende rollen aandacht te geven. In gesprekken met oudere en ervaren collegae worden mogelijkheden verkend en kansen ontdekt. Het VNVA Match project is uitgebreid met diverse VNVA leden die hun expertise graag inzetten om te brainstormen met collegae. Er wordt nog niet veel gebruik gemaakt van de VNVA Match mogelijkheid.

Positionering VNVA

Er is wederom veel aandacht besteed aan de **digitale VNVA Nieuwsbrieven en de website**. De kopij die voor deze digitale Nieuwsbrief, met regelmatig nieuwe rubrieken, wordt aangeleverd, komt uit een steeds grotere groep leden. Door de nieuwsberichten te koppelen aan de website van de VNVA worden leden en niet-leden naar de website getrokken. Gelukkig wordt regelmatig gehoord dat de

digitale Nieuwsbrief met veel plezier wordt gelezen. Vanwege de korte doorlooptijd van de digitale Nieuwsbrief kunnen actualiteiten snel onder de aandacht van de leden worden gebracht. De Nieuwsbrief is in 2021 zes maal uitgebracht en er zijn diverse extra Nieuwsbrieven uitgestuurd om leden te attenderen op komende activiteiten en/of actualiteiten. De Nieuwsbrief van november stond in het teken van “Orange the World” waarmee aandacht wordt geschonken aan huiselijk geweld, met name tegen vrouwen. Deze VNVA Nieuwsbrief kleurde dan ook oranje.

Al vele jaren lang worden **boeken door VNVA leden gerecenseerd**. In elke digitale Nieuwsbrief en op de website staan boeken opgenomen die gerecenseerd kunnen worden of door VNVA leden zijn gerecenseerd waarbij de recensie is opgenomen. Als dank voor de recensie mag het boek behouden worden. Eén van de nieuwe rubrieken in de Nieuwsbrief is het **tippen van podcasts**, welke raad je aan en waarom?

VNVA evenementen 2021

Tweemaal werd een Algemene Ledenvergadering gehouden. De hybride georganiseerde VNVA Voorjaarsledenvergadering op 20 maart 2021 werd gevolgd door het Els Borst Oeuvreprijs Symposium: “**Naar inclusieve geneeskunde**” ter ere van prijswinnares Hanneke Takkenberg. Vanuit verschillende invalshoeken wordt tijdens dit symposium aandacht besteed aan inclusieve geneeskunde. Het, hybride, Els Borst Oeuvreprijs Symposium werd goed bezocht en er was door de chatfunctie voldoende mogelijkheid tot interactie.

Door een tijdelijke verlichting van het aantal maatregelen tijdens de Covid-19 pandemie en het gebruik van de toegangs QR code kon de VNVA Najaarsledenvergadering op 2 oktober 2021 fysiek worden georganiseerd in de Gertrudiskapel in Utrecht. Aansluitend werd het VNVA Corrie Hermannprijs Symposium gehouden, getiteld: ‘**Migraine bij vrouwen: een hoofdpijndossier**’. De Corrie Hermannprijs werd toegekend aan Antoinette Maassen van den Brink. Vanuit diverse invalshoeken werd een casus van de dag behandeld, een vrouw met aanvallen van pijn met gezichtsvelduitval. Slot van het programma vormde de discussieronde onder leiding van de prijswinnares waarbij alle sprekers over deze casus konden worden bevraagd. Het deelnemersaantal van het symposium was niet hoog, wat mogelijk werd veroorzaakt door enige terughoudendheid inzake de Covid-19 pandemie. De sfeer was echter uitstekend.

VNVA Activiteiten 2021

Het VNVA voorzitter en bestuursleden hebben dit jaar diverse externe, landelijke (netwerk) activiteiten op zich genomen.

Lydia Ketting-Stroet heeft gesproken met René Héman, voorzitter van de KNMG, om te verkennen waar een mogelijke samenwerking tot stand gebracht zou kunnen worden.

Lewi Vogelpoel was aanwezig bij het ontbijt met de Minister, een mooi event van Medisch Contact om bij aanwezig te zijn vanwege de netwerk mogelijkheden.

Lydia Ketting-Stroet heeft als voorzitter van de VNVA meegewerkt aan de tafeldiscussie van **Vrouwelijke leiders in de zorg** en heeft een aantal topics naar voren gebracht. Lewi Vogelpoel was, als bestuurslid, aanwezig bij dit evenement. Ook het **congres Zin in zorg** werd door Lydia bezocht.

Lydia Ketting-Stroet heeft in 2021 een interview gegeven aan studenten over de uitspraak van de rechter over **gratis anticonceptie**.

Vanuit de VNVA is een **steunbetuiging** gegeven, tegen de wegbezuiniging van de poli Seksuologie LUMC.

De VNVA heeft zich aangesloten als **endorsing partner bij TOPX Netwerk**, een nieuw platform gericht op empowerment en ontwikkeling van vrouwen voor leiderschap, managementfuncties en/of ondernemerschap in de Life Sciences.

In juni werden twee symposia gehouden ter ere van VNVA leden die de pensioengerechtigde leeftijd hadden bereikt. Het symposium van **Gunilla Kleiverda** was getiteld: Baas in eigen Buik anno 2021: Hoe is het gesteld met de autonomie van vrouwen? Het symposium ter gelegenheid van prof. dr. **Didi Braat**, de eerste hoogleraar Obstetrie & Gynaecologie, was getiteld 'Vertrouwen in vrouwen'. Beide VNVA leden hebben een mooi present vanuit de VNVA ontvangen.

In november 2021 werd een symposium georganiseerd voor de lancering van het boek Gendersensitieve huisartsgeneeskunde onder **redactie van Toine Lagro-Janssen**. De VNVA heeft middels een subsidie haar steun aan de tot standkoming van dit boek gegeven. Bovenstaande symposia werden door een aantal bestuursleden bijgewoond.

De **Domusdag 2021** kreeg als titel mee: De verovering van een mannenbolwerk – de feminisering van de medische beroepen. Waar de geneeskunde nog niet zo lang geleden gezien werd als een 'mannenvak', studeren tegenwoordig veel meer vrouwen geneeskunde dan mannen. Wat betekent die verandering, en wat was er allemaal nodig om die tot stand te brengen? Onder voorzitterschap van emeritus-hoogleraar medische geschiedenis Mart van Lieburg en huisarts en VNVA voorzitter Lydia Ketting-Stroet, die de inleiding op het middagprogramma verzorgde, hebben acht prominente sprekers, waaronder 3 VNVA leden, de feminisering van de geneeskunde uiteen gezet. Voormalig VNVA-voorzitter Marith Volp (arts, directeur Volksgezondheid en Zorg bij het RIVM) had de eer de Domus Medica Lezing 2021 uit te spreken. Titel van de Domus Medica Lezing 2021: De vraag naar recht eist gevoel van plicht Feminisering van de zorg en de erfenis van Aletta Jacobs.

De contacten met de MWIA – **Medical Women International Association** – werden behartigd door Cisca Griffioen en Geneviève Koolhaas. Het regionaal congres van Noord-Europa werd online gehouden. Zowel Cisca als ook Geneviève waren aanwezig bij dit digitale event. Geneviève Koolhaas is voorzitter van **Young MWIA** en zeer actief op social media.

De vertegenwoordiging van de VNVA binnen de **Nederlandse VrouwenRaad (NVR)** wordt verzorgd door Lewi Vogelpoel. Lewi was aanwezig bij Algemene Ledenvergaderingen van de NVR en nauw betrokken bij diverse vergaderingen en activiteiten zowel fysiek, digitaal als per mail. Lydia is als VNVA voorzitter aanwezig bij NVR voorzitter overleggen. Lydia en Lewi waren beiden aanwezig bij de FEMTalk 'Stem vóór Gelijke Beloning'. Samen met een aantal lidorganisaties heeft de NVR een brief gestuurd aan de minister en staatssecretaris VWS in verband met de tijdelijke verlenging mammascreefings, interval van 2 naar 3 jaar. Samen met 75 andere organisaties heeft de VNVA de CEDAW (Committee on the Elimination of Discrimination against Women) Schaduwrapportage ondertekend. VNVA lid, Angela Maas heeft als VN Vrouwenvertegenwoordiger 2021, een speech gehouden, Major threats to Women's health. Crises (COVID en klimaat) treffen vrouwen vaak meer door hun sociale positie.

Trainingen

De VNVA richt zich, als **netwerkvereniging**, al enige jaren op het aanbieden van trainingen en workshops voor haar leden en ook voor niet-leden. Belangrijk aspect bij het aanbieden van deze trainingen en workshops is het feit dat er korting wordt gegeven aan leden van de VNVA. Zo is er inmiddels een mooi aanbod aan trainingen samengesteld, te weten:

de Leergang Strategisch Leiderschap ontwikkeld door Caty Asscher en Anna Hinze die wordt gegeven door Maleene de Ridder, de Leergang Effectief Leiderschap door Margreet van Rixtel en de Leergang Medisch Leiderschap van artsen voor artsen door Moniek de Boer en Angelique van Dam. Ook de Leergang Medisch Leiderschap voor A(N)IOS wordt door Moniek de Boer en Angelique van Dam gegeven. Tot slot is er een webinar serie bezinning gegeven door MPOWR, Moniek de Boer en

Angelique van Dam en een online training speciaal voor vrouwelijke artsen: Rust in je hoofd, plezier in je leven door Aqualime.

Met bovenstaande activiteiten heeft de VNVA zich ingezet voor de versterking van de positie van vrouwelijke artsen, bij voortduring aandacht gevraagd voor de gendersensitieve geneeskunde en tevens meer betrokkenheid gegeven aan maatschappelijke problematiek. De VNVA blijft actief in het zoeken van samenwerking met en invloed uitoefenen op koepelorganisaties, media en politiek. In de periode van de **Kabinetsformatie** heeft de VNVA tweemaal een brief gestuurd naar de desbetreffende informateurs om aandacht te vragen voor de meerwaarde van een arts op de post van minister van VWS waarbij een aantal uitmuntende vrouwelijke artsen zijn voorgedragen.

Tegelijkertijd hoopt het bestuur dat het verbinden met elkaar en het benoemen van problematiek voor vrouwelijke artsen, samen met haar leden, verder zal leiden naar een herkenbare vereniging die met de inzet van haar leden en in samenwerking met andere netwerken tot uitwerking van haar doelen kan komen en stappen kan zetten naar een gebalanceerde samenleving. Samen ontwikkelen naar een nieuwe tijd is ingezet.

Joke Selhorst,
Ambtelijk secretaris VNVA